

TÜSİAD
YÜKSEK İSTİŞARE KONSEYİ BAŞKANI
ERKUT YÜCAOĞLU'NUN
YÜKSEK İSTİŞARE KONSEYİ TOPLANTISI
AÇILIŞ KONUŞMASI

14 Haziran 2012

Four Seasons Hotel İstanbul at the Bosphorus

TÜSİAD AVRUPA İŞ DÜNYASI KONFEDERASYONU (BUSINESSEUROPE) ÜYESİDİR

İstanbul: Meşrutiyet Cad. No: 46 Tepebaşı 34420 İstanbul -Türkiye
Ankara: İnan Cad. No:39/4 Gaziosmanpaşa 06700 Ankara- Türkiye
Brüksel: 13. Avenue des Gaulois, 1040 Brussels-Belgium
Washington D.C.: 1250 24th Street, N.W., Suite Nr. 300, Washington D.C.20037-USA
Berlin: Märkisches Ufer, 28 Berlin 10179 Germany
Paris: 33, Rue de Galilée 75116 Paris France

Tel: +90 (212) 249 19 29
Tel: +90 (312) 468 10 11
Tel: +32 (2) 736 40 47
Tel: +1(202) 776 77 70
Tel: +49 (30) 288 786 300
Tel: +33 (1) 44 43 55 35

Faks: +90 212 249 13 50
Faks: +90 (312) 428 86 76
Faks: +32 (2) 736 3993
Faks: +1 (202) 776 77 71
Faks: +49(30) 288 786 399
Faks: +33 (1) 44 43 55 46

e-mail: tusiad@tusiad.org
e-mail: ankoffice@tusiad.org
e-mail: bxloffice@tusiad.org
e-mail: usoffice@tusiad.us
e-mail: berlinoffice@tusiad.org
e-mail: parisoffice@tusiad.org

www.tusiad.org

Sayın Bakanım, Saygıdeğer Dr. Javier Solana, TÜSİAD'ın Değerli Üyeleri, Değerli Medya Mensupları.

Yüksek İstişare Konseyi Başkanlık Divanı adına hepinizi saygıyla selamlıyorum. Sayın Dr. Javier Solana'nın bugünkü toplantımıza katılmasını son derece anlamlı buluyor ve kendisine ayrıca teşekkür ediyorum.

Genel Kurulu'muzdan hemen sonra üç ay piyasalarda bir bahar havası esti. Biz Türkiye olarak 2011'i %8.5'lük bir büyüme hızıyla bitirdik. Bu bizi gururlandırdı ve yükselen borsalarda hepimizi ihtiyatlı bir iyimserliğe sevk etti. Bunun iki tane sebebi vardı.

Birincisi, Avrupa Merkez Bankası AB Bankalarını 1 trilyon Euro seviyesinde ve %1 faizle 3 yıllık bir fonlamayla destekledi. Bu likidite sorununu çözdü.

İkinci olgu ise; Yunanistan'ın borçlarının büyük bir kısmı silindi. Geri kalanı da uzun vadeli yapılandırıldı.

Fakat Nisan ayı başından itibaren tekrar fırtınalı bir kış havasına döndük. Çünkü tasarruf tedbirleri istenen düzelmeyi sağlamadı. Artan işsizlik ve düşen gelirler kamuoylarında, Avrupa'da ciddi tepkilerin yükselmesine sebep oldu. Bu arada evvelki deyimimizle Yunan Roma trajedisinde bu sefer hüznü İspanyol şarkıları duymaya başladık. İspanya, Yunanistan ve Fransa'da seçmenler iktidarları devirdi. Daha önce üzerinde anlaşma sağlanmış olan fiskal ve finansal bir bütünleşme paketi tekrar masaya getirildi. Çünkü fark edildi ki; bu paketin içinde büyümeyi hızlandıracak veyahut başlatacak parçacıklar yok. Dolayısıyla Avrupa Birliği şimdi büyüme politikalarını bu pakete enjekte etmeye çalışıyor.

Bildiğiniz gibi, Yunanistan 17 Haziran'da tekrar seçime gidiyor. Hükümet kuramadılar. Eğer tekrar tasarruf tedbirlerine karşı çıkan partilerin oyları yükselirse, Yunanistan'ın borçlarını ödeyebilmesi ihtimali giderek azalacak ve belki de Euro bölgesinden ayrılması ihtimali çok daha ciddi olarak önümüze gelecek.

Bugün G-8, AB ülkeleri, IMF, Dünya Bankası, Avrupa Merkez Bankası herkes Yunanistan'ın ayrılması tablosunun çok ciddi bir krize yol açacağını söylüyorlar. Yani Euro Bölgesinde %7-15 arasında milli gelir kayıpları, Yunanistan'da %50'ye varan bir milli gelir kaybı olacak deniliyor. Tabi bu durumda bütün yatırımcılar bu risk ortamında güvenli limanlara gitti.

Amerika’da hazine bonoları, Alman devlet bonolarında getiri son 60-70 yılın hepsinin altında inanılmaz bir noktada. Buna rağmen herkes oturup beklemek istiyor. Şimdi ufak bir ihtimal bile olsa, Avrupa’da bazı ülkelerde Yunanistan’da halkın bankalara hücum etmesi, arkadan mevduat garantilerinin ihdas edilmesi, sermaye transferi üzerine kısıtlamalar gelmesi, Avrupa Merkez Bankası’nın bu garantilerin arkasında durmaya çalışması ve kendisini fonlamak için Avrupa bonoları çıkartmaya başlaması gibi konular bugüne kadar bu ciddiyetle konuşulmamış senaryolar olarak önümüzde duruyor. Dolayısıyla tam bir yeni bir krize yol açacak bir olgu. Şimdi Haziran sonunda biraz durumun netleşmesini bekliyoruz. İhtimalin hala en yüksek olan bölgesi bir kere daha Yunanistan’a yardım yapılacağı istikametindedir. İspanya konusunda ise Avrupa kurtarma fonu EFSF 100 milyar Euro ile İspanyol bankalarının sermaye ihtiyacına yardımcı olabileceğini söyledi.

Sayın Üyeler,

Biz ise hepimizin gurur duyacağı bir gayretle, Avrupa krizinden uzakta ve başarılı bir dönem yaşadık ve Türkiye dünyanın dev şirketlerinin uğrağı oldu. Dikkat ederseniz aşağı yukarı her hafta bir şirket yöneticisi ağırlanıyor ve Türkiye’ye yatırımdan bahsediliyor. Bir kısmı belki kendimizi yücelten kendi basınıımız. Ama bir zamanlar mensubu olduğum GE şirketinin daha geçen hafta gelip de 900 Milyon \$ yatırım yapacağını söylemesi bile beni şahsen ülkem adına çok gururlandırdı. Peki bu performansı nasıl devam ettireceğiz, ettirebilecek miyiz?

İlk ortamda Türkiye, bu kadar sorumlu bir çerçeve içinde bir yumuşak inişi hedefledi. Büyüme hızını %3-4 gibi bir noktaya ve cari açığını da milli gelire göre %7 gibi bir seviyeye düşürmeye odaklandı. Tabi güçlü mali politikalar ve düşük borçlanma profilimiz bu tabloyu destekliyor. Ama AB’nin daha sert bir kriz ortamına girmesi halinde bu dengelerin değişeceğini de bilmemiz lazım. Yani, evet dikkatli olalım, ama bir yandan da realiteyi de gözden kaçırmayalım demek istiyorum. Birçok girişimci bazı işaretlerde almaya başladı. Birçok girişimci bu büyümeden kendi payını alamadığını, siparişlerinin düştüğünü, vadelerinin uzadığını ve stokların büyüdüğünü söylüyor. Tabi en büyük örnek otomotiv sanayimiz AB’deki mevcut daralmadan etkilenmiş vaziyette. Üretimi düşürmek durumundalar. ‘Acaba bu başka sektörleri de etkileyecek mi’ diye iyice düşünmek gerekiyor. Ayrıca inşaat sektöründe de bir duraklama olduğunu birçok yatırımcımız söylemekte.

Bütün bu belirsizlikler bir yana şunu söylemek istiyorum. AB'nin içinden geçtiği sürecin bize öğrettiği bir takım net uyarılar var. Bunları not etmemiz lazım:

- Büyüme olmadan, daralma içinde sert tedbirler almaya başlayınca halk isyan ediyor, kitleler fakirleşiyor.
- İşsizlik taşınmaz boyutlara çıkabiliyor
- Seçmenler iktidarları deviriyor, siyaset ve popülizm ekonomi mantığının üzerine çıkıyor. Bu olgu ekonomik dengeleri daha da sarsabiliyor.
- Hatta evrensel demokrasinin ve piyasa ekonomisi kurallarının dışına bile çıkma tantanası başlıyor.

Çok şükür Türkiye bu noktalardan uzakta ve şimdilik hala 2012'yi sağlıklı geçirecek bir yapıyı koruyabildiğimiz görünüyor. Ama son derece dikkatli yürümemiz lazım. Birinci derecede bunu size söylememe lüzum yok fakat bilançolarımızı çok güçlü tutmak zorundayız. Bunu yaparken de büyüme refleksini unutmadan yapmak durumundayız. Yani her zaman üretmeye, katma değer yaratmaya, gençlerimize iş sahaları yaratacak yatırımlar yapmaya da devam etmeliyiz.

Değerli TÜSİAD Üyeleri,

Yukarıdaki ekonomik panorama içinde nispeten diğer ülkelerden ayrılan ve ayrılan Türkiye, küresel ve bölgesel ekonomik performansına, dış politikadaki aktif tutumu da eklenince komşu ülkeler nezdinde özellikle siyasi sorun yaşayan komşular nezdinde bölgesel bir güç olarak algılanmaya başladı. Algılandı, hala da öyle. Fakat bir ufak kafa karışıklığı devam ediyor dışarıdan bakınca. Türkiye'nin hala tam olarak kendisini "yumuşak" bir güç olarak tarif edemediğini hissediyoruz konuştuğumuz zaman. Halbuki Türkiye kendisini yumuşak bir güç, aktif ve barışçı bir dış politika ile konumlandırmalı. Yeni stres unsurları yaşamamalıyız siyasetimizin çerçevesi içinde. Bu devam ederken bir de sınır geçişleri ile gerçekleştirilen terör olaylarının yarattığı provokatif ortamın, bu duruşumuzu zedelememesi lazım.

Türkiye'nin çevresinde demokratik bir yumuşak güç olarak algılanmasına önemli bir katkı da yeni anayasa çalışmalarından gelebilir. Yeni anayasa çalışmalarında demokratik boyut ne kadar gelişmiş olursa, Türkiye'nin çevresindeki algısı o kadar olumlu ve yükselen bir seviyede olacaktır.

TBMM’de yürütülen yeni anayasa projesi çalışmalarının aksamaması, yeni anayasanın bütün siyasi partilerimizin katılımı ile ortaya çıkması, Türkiye’nin demokratikleşme alanında atacağı çok önemli bir adım olacaktır. Katılımcı biçimde oluşturulacak yeni anayasada içerik unsurundan üç konuya odaklanmak istiyoruz, görmek istiyoruz:

- 1- AB üyeliğine yakışır liberal ve birey odaklı bir demokrasi,
- 2- Kuvvetler ayrılığı prensiplerinin uygulanması, dengelerin sağlanması,
- 3- Hakiki bir hukuk devleti çerçevesine girmemiz.

Avrupa’da yaşanan bütün problemlere rağmen biliyorsunuz AB’nin demokrasi standartları anayasamız için referans olmaya devam ediyor. Yasama, yürütme, yargı erklerinin dengeli bir biçimde konumlandırılması, kuvvetler ayrılığı prensiplerine uyulması son derecede önemli. Ve de en önemlisi belki de hakiki anlamda ifade özgürlüğünün yerleştiği bir hukuk devleti olmak zorundayız artık. Herkesin özgürce ve baskı hissetmeden yaşadığı şeffaf bir demokrasinin gerektirdiği yasalar dizisine kavuşmalıyız. Yeni anayasa ile yargıda gerçekleşmesi gecikmiş reformlara hız kazandırılması da beklentilerimiz arasında. Bütün bunlar aslında 2023 ekonomik hedeflerimizin de temelini teşkil etmektedir.

Burada bir noktaya dikkatinizi çekmek istiyorum. Evet, AB demokrasilerinin standartlarını hala kendimiz için kılavuz kabul ediyoruz; AB sürecini bütün kriterleri ve evrensel hukuk yapısı ile destekliyoruz. Burada, Türkiye’yi yakından tanıyan bir dostumuz var. Sayın Javier Solana’nın huzurunda dile getirmem gereken bir iki konu var:

- Türk toplumu son yıllarda AB’ye olan inancını biraz yitirmiş vaziyette. Fakat buna rağmen Türkiye AB üyeliği sürecinde üzerine düşeni yapmaya çalışıyor. Buna hakikaten girmemiz lazım. Halbuki AB aktörleri çeşitli nedenlerle müzakere başlıklarını açmıyor, en ufak konularda dahi zorluk çıkarmaya devam ediyor. En son örnek aylarca müzakere edilen “ vize kolaylığı ve muafiyeti” konusunu bir noktaya bağlamaması, hiçbir adım atılmaması.
- Daha doğrusu temelde AB’nin Türkiye’nin tam üyeliği için hala bir vizyon, bir hedef ve bir tarih belirtmiş olmaması son derece düşündürücü oluyor.

Değerli Üyeler,

Son olarak değinmek istediğim konu ise Türkiye’nin iç siyasi dinamikleri. Genellikle medyadan takip ettiğimiz haberlerde aylardır geçmişimizin muhasebesini yapıyoruz. Demokrasinin gereği olarak, Türkiye’nin Cumhuriyet tarihinde yaşadığı anti-demokratik

toplumsal olayları, darbeleri incelemek, tarihimizde doğru yerlere yerleştirmek ve gelecek kuşaklara da anlatabilmek son derece erdemli bir davranıştır. Ama bu çalışmalar, olgun bir tartışma ve soğukkanlılık içinde yürütülmelidir. Tarihte yaşadığımız bütün olumsuz gelişmeler tespit edilmeli, hatta gereken yargı süreçleri bir hukuk devleti olgunluğu içinde yürütülmeli ve sonuçta bize ışık tutabilmelidir.

Ama geçmişimizdeki sorunları aydınlatmaya çalışırken esas geleceğimizi kurma sorumluluğumuzu da ihmal edemeyiz. Yani kanaatimce vaktimizin daha büyük kısmını, enerjimizin daha büyük bir kısmını, gençlerimizin iyi eğitilmesi, toplumumuzun daha yüksek refah düzeyine çıkabilmesi, yaşam kalitemizin yükseltilmesi için gerekli politika ve projelere ayırmalıyız, bunları tartışmalıyız. Aksi takdirde dünyada olup bitenlerden kopar, küresel değişimin gerektirdiği gelişme hızını yakalayamayız.

Unutmayalım ki Türkiye hala yaşam kalitesi endekslerinde, fert başına milli gelirden ve demokrasi kültüründe orta halli bir ülke görünümündedir. Dolayısıyla vaktimizin daha büyük bir kısmını geleceğimize ayırmamız lazım. Gemişimizden ders almak lazım ama geleceğimizi tasarlamak için daha çok çalışmamız lazım. Burada şunu not etmeden geçemeyeceğim. Cumhuriyetin kuruluşunu hemen izleyen yıllarda Atatürk ve dönem arkadaşlarının, Türkiye'yi ağdaş medeniyetlerin yoluna sokmak için gösterdikleri gayret, bu hususta hala en büyük rehberimiz olmaya da devam etmelidir diye düşünüyorum.. Beni dinlediğiniz için teşekkür ederim.